

GRÅGÅSEN

4/ 2023/ årgang 24

SENIORUDVALGET DOF KØBENHAVN

www.dofkbh.dk

Forsidefoto: Jette Bjerregaard - Spurvehøg

Ved du, at hannen kan tage småfugle op til solsorte-størrelse. Hunnen, som er større, tager bytte op til due -størrelse, men mangler den fornødne manøvredegtighed, der kræves for at fange mindre fugle

SENIORUDVALGET

Bjarne Andersen	40552314	bispe32@youmail.dk
Lis Geertz-Hansen	30132179	geertz@mail.dk
Jan Chr. Mollerup	39658767/40508487	f.mollerup@mail.dk
Grethe Wenzell	51229985	grethewenzell@webspeed.dk
Joan Klausen	51928836	joanklausen18@gmail.com
Pamela Bartholomeuz	24824345	finnogbarti@gmail.com
Flemming Kragh Hansen	40200345	flemming.kragh.hansen@gmail.com
Niels Mathiassen	23647040	kjersti.mathiassen@mail.dk

Seniorudvalget arrangeret årligt ca. 20 fugleture og 6 foredrag, fortrinsvis for DOFs ældre medlemmer. På vores ture har fuglene højeste prioritet. Vi lægger også vægt på et godt socialt samvær og nyder i øvrigt årets gang i naturen.

Som medlem af DOF kan du tilmelde dig Grågæssenes mailliste ved at sende en mail til Bjarne Andersen med oplysninger om navn, adresse, tlf.nr. og mailadresse.

Ligeledes kan du henvende dig til Bjarne, hvis du har adresseændringer eller hvis du ikke mere ønsker at stå på maillisten

Bjarnes mailadresse: seniorudvalget@outlook.com

INDHOLD:

Nyt fra Seniorudvalget	4
Gåsefjeren	5
Spættetræ	9
Fugletræk langs Hærvejen	10
Fiskende fiskeørn	13
Askov Højskole	15
Tunø – Tejsternes Ø	18
Vrøj	21
Lolland	23
Holløse Bredning	25
Tempelkrog	26
Foredrag	28
Kommende ture	30
”Vi breder os”	32

Råger

Foto: Jan Valeur

Stenpikker

Foto: Jørn Ørsnæs

Bysvale

Foto: Finn Carlsen

Nyt fra Seniorudvalget

Om cafeen i Vanløse:

Cafeen har fået en ny forpagter og hedder nu "Folkehuset Vanløse". Man ønsker at skabe et åbent hus inspireret af "Folkehuset Absalon" på Vesterbro og "Karens Minde Kulturhus" i Sydhavnen - et sted med et højt aktivitetsniveau baseret på frivillig arbejdskraft.

Det er planen at cafeen dagligt vil arrangere fællesspisning og herudover har man ønsket om at lave arrangementer som revy/teater, musikaftener, debataftener, lektiecafe m.m.

Men der er heldigvis også plads til os og vi vil køre vores foredrag som vi plejer, så I vil sikkert ikke kunne mærke nogen forskel.

Hvis der den første gang opstår lidt forvirring, håber vi, at I vil bære over med os. Vi skal jo finde ud af at arbejde sammen med de nye folk i cafeen.

Japanske traner (Se Stigs foredrag d. 25.oktober)

Foto: Stig Jensen

Databeskyttelse

"Grågæs går op i meget, også i GDPR (Databeskyttelsesforordningen). Vi vil fortsat gerne her i bladet, vise billeder af fugle og natur, og her er intet problem med GDPR. Men vi vil fortsat også gerne vise billeder af vores glade deltagere i turene, typisk som gruppebilleder.

Hvis en grågåse eller flere, ikke ønsker at blive afbilledet her i bladet, så giv gerne besked til Seniorudvalget, helst på mail.

”Fugle i søgeren”

Af Jan Valeur

Jeg har altid holdt af fugle og med tiden også af at fotografere. I første omgang var motiverne dog ikke fugle men tog, for jeg er nærmest født med en stor interesse for tog og i min skoletid begyndte jeg at jage dem med min fars gamle kamera. Denne interesse førte siden til mere end 32 års ansættelse i DSB og en stor samling billeder, der i dag er trafikhistorie.

Som årene gik, fik jeg også øjnene op for andre motiver og fotografering udviklede sig stille og roligt til en stadig voksende, selvstændig interesse. Efter ansættelse i DSB fik jeg også råd til at købe mit eget fotoudstyr: Et Konica spejlreflekskamasæt, som bl.a. indeholdt et 135 mm teleobjektiv. Et teknologisk tigerspring i forhold til min fars gamle kamera købt brugt under 2. verdenskrig.

Langt senere - i 2005 - tog jeg springet og skiftede mit analoge fotoudstyr ud med et digitalkamera. Undervejs var jeg også begyndt at fotografere fugle, når jeg ind imellem kunne komme tæt nok på til at få noget brugbart ud af det. En stadig stigende lyst til at gøre noget mere ud af fuglefotograferingen fik mig i januar 2018 til at investere i et 150-600 mm Sigma teleobjektiv. Og så gik det ellers stærkt!

Med dette vidunder kunne jeg, på passende afstand, komme tæt på de skønne fugle og tage billeder, som jeg før kun kunne drømme om. Ja, jeg følte nærmest, at jeg kunne hive fuglene ned fra træerne med mit nye “rør”.

Den vinter fik jeg gået mange ture for at se og fotografere fugle. Hver gang det var godt fotovejr, måtte jeg bare ud at se hvad jeg kunne finde af fugle i nærområdet eller andre steder, som er let tilgængelige, når man som jeg ikke kører bil. Ja, lidt atypisk for en fuglefotograf og også upraktisk, da natur ikke altid ligefrem ligger i nærheden af en station eller et busstop. Det er også årsagen til, at jeg er nødt til at give afkald på at deltage i en del, arrangerede fugleture med tidlig mødetid et sted langt fra kollektive trafikmidler.

Fiskehejre fra Utterslev Mose Foto: Jan Valeur

Men jeg bor sådan ca. lige midt imellem Gentofte Sø og Utterslev Mose, som begge er gode fuglelokaliteter og også steder som Søndersø og Vaserne er lette at komme til med S-tog. Især Vaserne er et sted, der har givet mig mange, gode fugleoplevelser, og som jeg vender tilbage til igen og igen.

I begyndelsen gik jeg meget målrettet efter at få taget nogle gode "artsbilleder" af så mange forskellige fuglearter som muligt. Men via min fuglefotografering har jeg opdaget, hvor interessant og lærerigt det er at betragte fuglenes adfærd, og nogle af mine favoritbilleder er da også dem, hvor det er lykkedes mig at fange situationer med fuglene, der viser noget om deres adfærdsmønster.

Jeg har også fået lavet et billedgalleri med fuglebilleder på min hjemmeside www.janvaleur.dk, som jeg har en ambition om at blive bedre til - løbende at få opdateret med nye/bedre billeder...

Mange fugleinteresserede gør meget ud af at tælle fugle og bidrager derved til at samle værdifuld viden om de forskellige arters udbredelse og bestandstørrelser.

Jeg må erkende, at det ikke er min stærke side - jeg har svært ved hurtigt at skønne, hvor mange individer, der er i en større flok fugle.

Og så synes jeg personligt, at det er mere interessant at finde ud af, hvor mange forskellige fuglearter, jeg kan finde på en given lokalitet.

Allike fra Gentofte Sø

Foto: Jan Valeur

På en god formiddagstur i Vaserne kan jeg godt komme hjem med billeder af omkring 25 forskellige fuglearter, hvis jeg medregner, hvad der måtte være på/ved Vejlesø ved Holte station + på villavejene til/fra Vaserne. Det er fascinerende og der går ind imellem sport i at opstøve så mange forskellige arter som muligt på en tur med kameraet. Det er med til, at jeg ikke bliver træt af at fotografere vores mest almindelige fuglearter.

Lad være med at spørge mig om, hvilken art der er min favoritfugl. Der er for mange kandidater til denne titel til, at jeg kan udnævne én. Men jeg er bl.a. ret fascineret af alliker med deres lyseblå øjne og opmærksomme blikke. Og så er de ikke sky, så jeg kan iagttage deres adfærd på ret tæt hold, når de fouragerer på græsarealerne i området, hvor jeg bor.

Samtidig med købet af mit nye teleobjektiv meldte jeg mig ind i DOF, som jeg godt kendte lidt til i forvejen, da min bror er biolog og også en erfaren fuglekigger. Derved blev jeg også opmærksom på Grågæssene og deres spændende ture og foredrag. I foråret 2018 gik Grågæssenes forårstur til Vestjylland, som jeg har elsket lige siden en række sommerferier ved Holmslands Klit i min barndom.

Sandløber fra Blåvandshuk

Foto: Jan Valeur

I 2018 kendte jeg ikke en sjæl (udover min bror), som jeg kunne dele min fugleinteresse med, men jeg MÅTTE bare med til Vestjylland for at se på fugle der. Det var virkelig en god oplevelse. Jeg følte mig straks velkommen som ny i flokken og nød hvert minut af de fire dage i godt og kompetent selskab. Der er jo meget at lære som nyudklækket fuglekigger og -fotograf (og det er der stadig). De månedlige onsdagsforedrag i Vanløse lærte jeg også hurtigt at prioritere højt, omend perioderne med coronaen midlertidigt satte både fælles fugleture og foredrag på pause.

Det var således fotograferingen, der førte mig ind i fuglenes verden. Jeg har lidt indtryk af, at fuglefolket i et eller andet omfang er opdelt i to kategorier: "Teleskopfolket" og "kamerafolket". Men hvad enten man iagttager fuglene gennem et teleskop eller søgeren på et kamera, er drivkraften jo den samme: En fælles begejstring for naturens fjerede væsener. Og hvad enten man er til det ene eller det andet - eller begge dele - synes jeg, at man skal dyrke sin fugleinteresse på den måde, som giver en de bedste oplevelser.

Jeg er så heldig, at min kone, Anne Grete, også holder af ture i naturen. Hun har købt en god håndkikkert, som hun har med, når vi tager ud sammen for at kigge efter fugle. Det har vi gjort mange gange, især når vi har været på ferie sammen. I april er vi faste sommerhusgæster ved Henne Strand, hvor der er rigtig mange forskellige fugle at opleve. Vi har også holdt nogle gode sommerferier i et feriehus i Vedersø, som udmærker sig ved at have ynglende tårnfalke med flyvefærdige unger i en falkekasse i den tilhørende have, hvis man kommer i anden halvdel af juni måned. Der kom seks unger på vingerne i år, og de er bare så skønne, når de med deres store, mørke øjne nysgerrigt iagttager alt omkring sig.

Toppet Skallesluger fra Bornholm

Foto: Jan Valeur

Anne Grete er nu gået på pension, og efter et meget vellykket første møde med Grågæssene på forårsturen til Bornholm, har vi begge meldt os til efterårsturen til Vadehavet, som vi glæder os meget til. Og nu kan Anne Grete så også komme med til onsdagsforedragene i Vanløse.

Tårnfalkeunger fra Vedersø

Foto: Jan Valeur

Sortspætter på spil

Fra Osaby Säteri

Foto: Thomas Bundgaard

Sortspætteeksperten Bo Johansen skriver om dette billede:

”Det er et sjovt foto, og en sjov høj nåletræstræstub, der kun hviler på lidt kerneved forneden. Alt ved udendommen er hakket væk af sortspætter.

Faktisk har jeg set en meget lignende stub lidt øst for Bølleljuven i Tisvilde Hegn. Den har stået der i flere år skønt den kun hviler på ganske lidt kerneved. Nærmere placering er ad vejen fra Stængehus mod Asserbo Slotsruin.

Vejen hedder Bisp Absalonsvej(?). Et par hundrede meter efter Bølleljuven findes den på sydsiden af vejen. men man skal nok kikke godt efter”

Sortspætte

Fra nettet

Fugletræk langs Hærvejen

Af Thomas Bundgaard

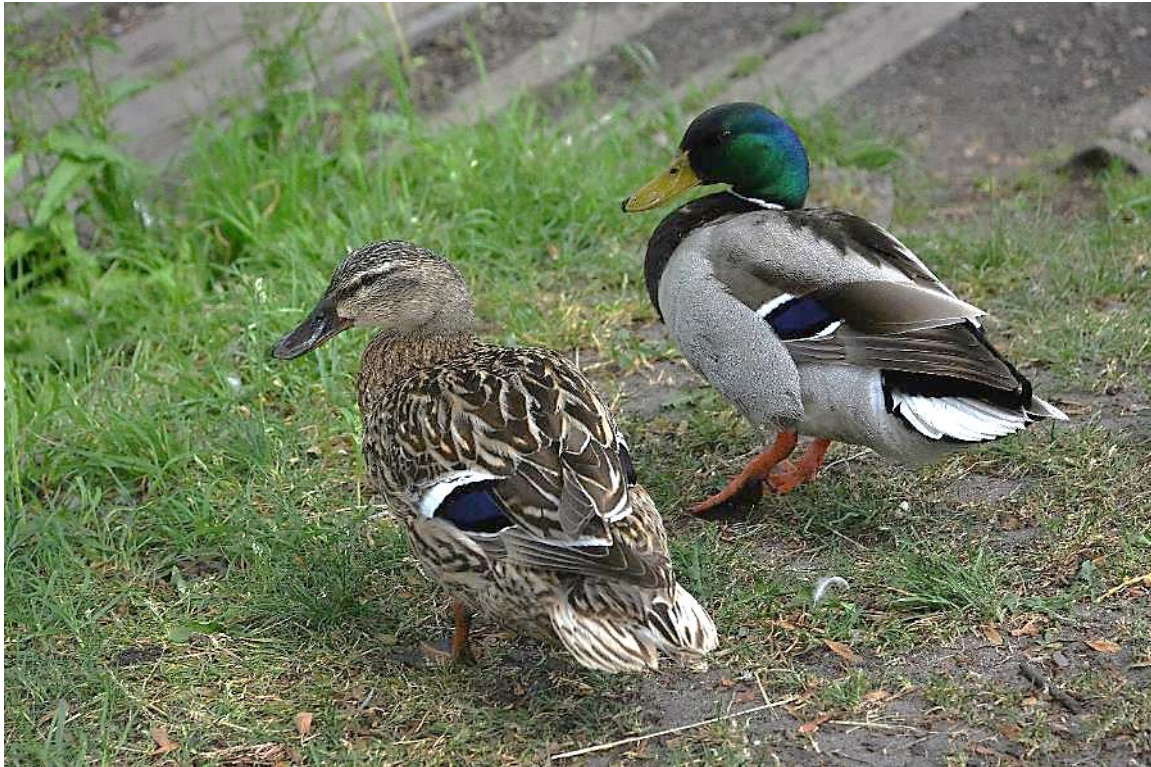
I sommerferien havde jeg mulighed for at gense nogle naturhotspots omkring min fødeegn i Gl. Rye og Ry. I den forbindelse stødte jeg på flere personer og lokaliteter med relation til tidlige danske trækfuglestudier.

Men først skal vi langt tilbage i tiden!

Andefuglenes fældningstræk.

Titlen dækker over et foredrag af Finn Salomonsen (1909-1983), som blev afholdt i vinteren 1967-68 i forbindelse med Naturhistorisk Museum i Århus.

Mit kendskab til andefugle begrænsede sig på det tidspunkt til vildanden/gråanden, som yngede ved den lokale mølledam ved Gammelby Mølle. Min fars gamle haglbøsse havde en sjælden gang held til at lande en vildand med de flotte vingespejle, når ænderne søgte op til de afhøstede kornmarker.

Gråænder

Foto: Tage Stampe

Jeg kunne dog også genkende gravænder, som yngede på engene langs åen. Gravænderne blev dog ikke spist på egnen, så vidt jeg husker. Det ligger måske i navnet?

Med det begrænsede kendskab til andefuglenes mangfoldighed ræsonnerede jeg og en kammerat, at det nok blev et kort foredrag og mødte frem.

Med ungdommens optimistiske tilgang til tilværelsen havde vi senere samme aften fået adgang til et fjernsyn, der viste en dansk fodboldlandskamp.

Konflikten mellem deltagelse i begge aktiviteter gik først op for os efter en stund, da vi så antallet af Finn Salomonsens diaskassetter.

Hver gang vi håbede, at foredraget var ved at slutte, hev Salomonsen en ny slæde med yderligere en and op på lærredet og gennemgik med stor grundighed artens fædningstræk. Ikke en fjer gik tabt i gennemgangen.

Velopdragne, som vi var, blev vi til den bitre ende! Vi sad også strategisk dårligt placeret midt i salen, hvor Finns falkeblik kunne fastholde ethvert undvigelsesforsøg.

Ingen landskamp den aften; men aftenens overdosering af fjer medførte i mange år til en distanceret holdning til fuglekikkeriet.

Nu tilbage til hævejen!

Latinerhaven i Viborg. (viborgmuseum.dk).

På en husvæg i Latinerhaven hænger en mindetavle for Viborgornitologen og -lærer H. Chr. Mortensen, der blandt ornitologer er kendt som "Fugle-Mortensen". En af hans tidligere elever, Johannes V. Jensen (1873-1950) har forfattet teksten på mindepladen, der blev sat op i 1952.

Mortensen (1856-1921) var den første i verden til at bruge ringmærkning af fugle til videnskabelige studier af fugletræk. Han opfandt også en såkaldt "stærenapper", der efter sigende næsten afleverede de indfangne stære på hans skrivebord klar til ringmærkning.

Mindetavle

Foto: Thomas Bundgaard

De lokale storke på byens tage fik også besøg, som det fremgår af mindetavlen.

Ænder blev købt fra fuglekøjerne på Fanø.

Som det fremgår af teksten på mindetavlen, resulterede mærkningsforsøgene i ny viden om fuglenes trækruter, men selv fulgte han aldrig storkenes flugt til Nilens land.

(En svensk kollega, Bengt Berg, fulgte til gengæld senere den svenske trane til Ægypten. Herom måske senere?).

I Latinerhaven står desuden en buste af Steen Steensen Blicher (1782-1848), som i en periode (1819-1825) var præst i Thorning ca. 20 km syd for Viborg ad hovedvej 13, Vejlevej.

Museet ligger passende på Blichersvej lige overfor kirken.

Vi var de 2 eneste gæster på det lille men seværdige museum.

Vi kom egentlig for se udstillingen om slaget på Grathe Hede, men fik ovenikøbet en stor fuglesamling på ca. 400 fugle i de klassiske glasskabe men pædagogisk opdelt efter levested og en del suppleret med fuglestemmer.

Orla G. Knappes (____-1976) fuglesamling er oprindeligt en privat samling opbygget af Knappe, der var karetmager i Kjellerup. Allerede som 12-årig fik Knappe en udstoppet rødkælk. Knappe var en anerkendt ornitolog med et stort fuglekendskab. “Fuglene fik han ved køb, bytte eller som gave, idet Knappe ikke selv ønskede at gribe ind i naturens orden ved at skyde dem. Han ville hellere betragte en sjældenhed i naturen end i sine skabe “. (Citeret fra ophængt planche).

”Blichers trækfugle”

Foto: Thomas Bundgaard

Et enkelt skab er tilegnet “Blichers trækfuglene”, hvor hver art er opstillet sammen med det tilhørende digt.

I modsætning til “Fugle-Mortensen” var Blicher selv en trækfugl med udlængsel og rejselyst og til tider med livslede og flugttendenser.

“Sig nærmer tiden, da jeg må væk”.

En spændende, men sammensat personlighed.

Ved en lidt kreativ placering i forhold til de 2 udstillingslokaler kan man høre krigsgnyet på Grathe Hede tilsat fuglekvidder.

Et fint Hærvejsmuseum, der er et besøg værd både for ornitologer og historieinteresserede. Der er også en Blichersektion og en lokalafdeling.

Midtjyske Søhøjland og Hærvejen.

Masser af fine og varierede lokaliteter for fugleobservationer og fuglesang, samt iagttagelse af rovfugle, canadagæs og små stæreflokke, der trænedes “Sort Sol”.

Et smukt stykke dansk natur.

Litt.: Finn Salomonsen. Fugletrækket og dets gåder. Munksgaard.

Litt.: Finn Salomonsen. Fugletrækket og dets gåder. Munksgaard.

Steen Steensen Blicher. Trækfuglene (1838). Forskellige udgaver

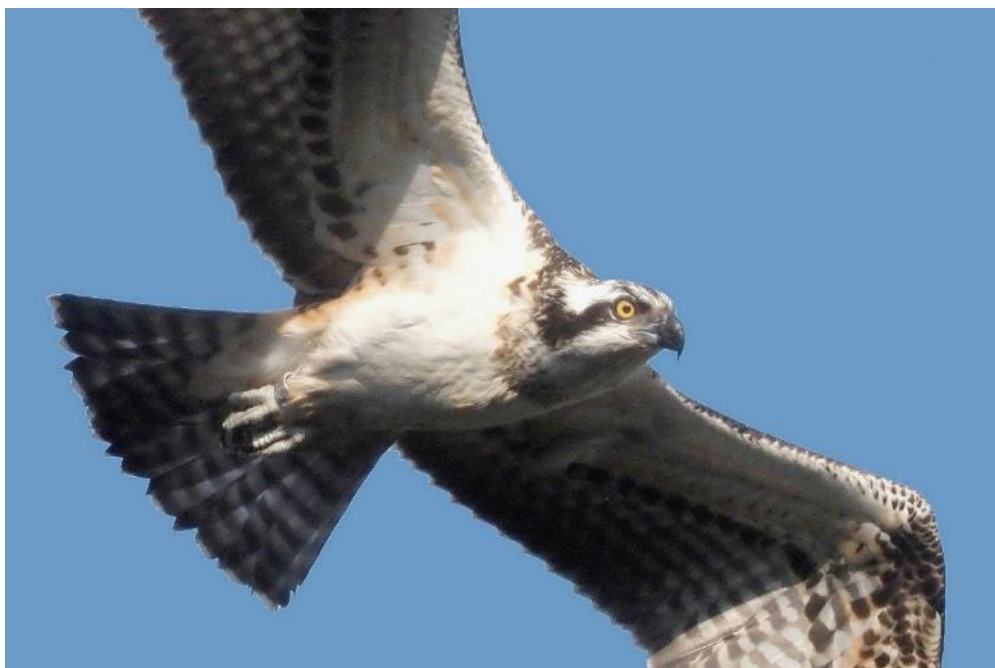
Fiskende fiskeørn i Dyrehaven

Tekst og Fotos: Torkild Kristensen

Fiskeørnen yngler desværre ikke i Dyrehaven.

Det nærmeste af de ganske få ynglepar er nok det i Gribskov

Heldigvis er der til gengæld gode muligheder for at se den ved Dyrehavens søer, Gentofte sø, Stampen og Rådvad i august-september, når de store bestande fra især Sverige trækker til Afrika for at overvintre syd for Sahara. Næsten hvert år har den gjort ophold her og har sommetider ventet med at fortsætte sydpå indtil primo oktober.

Askov Højskole - Man bliver afhængig.

Tekst og fotos: Jørn Ørsnæs

Højskole - Var det ikke noget piger og karle fra gårdene besøgte i gamle dage? Jo, men den moderne højskole er meget mere end indlæring af basale færdigheder i dansk og matematik. Alle danske højskoler tilbyder ugekurser med et utal af muligheder for at dygtiggøre sig i næsten alt mellem himmel og jord.

Så derfor er der også højskoleophold, hvor fokus er på fugle i naturen. Mit ophold på Askov Højskole i september 2023 blev så det fjerde, og jeg indrømmer blankt, at man bliver afhængig af at gå på højskole.

Det er så dejligt at være sammen med mennesker, som deler ens interesse for fugle, og så bliver man i en hel uge vartet op med alt hvad hjertet kan begære. Det vender jeg tilbage til.

Askov ligger lidt uden for Vejen, som igen ligger mellem Kolding og Esbjerg. Overordnet set er der tre muligheder for at komme til Askov. Man kan køre selv eller være passager i en bil. Mange vælger toget. Det kan være lidt strabadserende med kuffert og teleskop, men højskolen arrangerer transport til og fra toget i Vejen.

Ankomsten til Askov bliver man indlogeret. Værelsesbygningerne ligger spredt over et større område. Hvor man bliver indkvarteret, afhænger i nogen grad af, hvilke faciliteter man har betalt for (bad, toilet på værelset eller ej). Næste punkt er orientering om højskolen. Kursuslederen eller kursuslederne – der er to – viser rundt, og fortæller om højskolens historie. Aftensmad og introduktion i Foredragssalen og fællessang akkompagneret af højskolens pianist. Dagens sidste udfordring består i at finde tilbage til værelset.

Dagene på højskolen er fastlagt i en tidsmæssig skabelon, som man hurtigt vænner sig til. Morgenmad og smøring af madpakker kl. 07.45. Morgensamling i Foredragssalen 08.30 til 09.00. Morgensamlingen er et kort foredrag ved en af højskolens lærere. 09.30 er der afgang med bussen. Lars fra Brørup Turisttrafik er fast chauffør og han er – ligesom Jacob - særdeles ferm til at komme rundt med bussen på de mest umulige steder. Når bussen er pakket med kaffe, kager, øl/vand og vores madpakker går turen ud i naturen. Forskellene på de enkelte dage er de lokationer, som vi besøger.

Tre af dagene var det 'fuglemæssige' lagt i hænderne på Vadehavscenteret. Klaus Melbye og Emil Vesterager er gamle kendinge af dem, som tidligere har været på Askov. De er begge særdeles kompetente i alt vedrørende fugle og i høj grad også om alt vedrørende Vadehavet.

Mandag var målet Tøndermarsken, som ligger bag diget mod Vesterhavet. For deltagere, som ikke tidligere har været på Askov, er der lige lidt terminologi man skal lære. *Grøblerender* er gravede render, som leder vandet væk fra marsken og ned i større grøfter. For at beskytte husene mod højvande og stormflod byggede man husene på jordhøje kaldet *varfter*.

Man stifter også bekendtskab med planten kveller. Kveller vokser på de høje dele af vaden, oftest på overgangen mellem vade og marsk. Kveller finder også plads til at gro i de saltpåvirkede åbne vandflader på marsken, også kaldet saltpander.

Dette er blot en lille del af den viden, som formidles. Det lykkedes i dagens løb at se næsten alle danske rovfugle. Formiddagskaffe i det fri. Masser af kiks og frugt. Frokost under en træskulptur i Højer mens regnen silede ned. Eftermiddagen tilbragte vi ved Højer Sluse (Vidåens udløb). Mange fouragerende vadefugle på ydersiden af diget. Man regner med, at det sted mellem 13 og 18 millioner trækfugle passerer vadehavet hver år, så der er normalt masser at se på.

Denne dag skulle afsluttes med Sort Sol. Aftensmaden blev derfor bragt ud til os ved Lægan lige nord for grænsen. Lækre kyllingelår og flødekartofler. Vi var på plads i god tid lige syd for grænsen, og vi ventede på at stærene skulle indfinde sig for at gå til ro. De kom også, men valgte en rørskov ca. en kilometer væk fra vores position. Men pyt.

Der er måske bedre held en anden gang. Højskolen havde 'selvfølgelig' sørget for siddeunderlag og tæpper. Ren luksus. Tilbage i Askov var der anrettet let natmad i spisesalen.

Tirsdag startede med sædvanlig morgenrutine. Den største udfordring var valg af pålæg til madpakken. Dagens mål var Tipperne, som ligger i den sydlige ende af Ringkøbing Fjord. Dagens guide var Jens Ryge, som for år tilbage havde boet et par år på Tipperne, og arbejdet med fugletællinger. Mange gode beretninger om et liv afsondret fra næsten alt og alle. Heldigvis var der bygninger, hvor vi kunne søge ly og spise, da vejrguderne havde besluttet sig for at væde jorden. Den største fugleoplevelse var en flok dværgryler og et par præstekraver, som spænedede rundt i lidt vand. En enkelt havørn og fiskehejre blev det da også til. Aftenforedrag ved Henrik Hvenegaard Mikkelsen som fortalte om menneskets evolutionshistorie.

Onsdag stod igen i Vadehavets tegn, men denne dag med fokus på livet bag digerne. Mange vadefugle og flere steder grupper af viber, hejler og stære. På en mark så vi ca. 200 traner. Forklaringen var, at der på afhøstede mejsmarker var rigelig føde til de mange fugle, som derfor måske vælger at blive her i stedet for at trække sydpå.

Turen gik så videre til Vadehavscenteret, som ligger i Vester Vedsted. En meget smuk og særpræget bygning, som er tildelt flere arkitekturpriser. Frokost i et lokale på centeret med en imponerede samling udstoppede fugle. Meget pædagogisk. Man kunne f.eks. se, at en sølvhejre er større end en fiskehejre, som er større end en silkehejre. Hvad er Vadehavet uden en tur ud på vaden? Centeret udlånte gummistøvler, til dem, som ikke selv havde medbragt sådanne. Fine forklaringer om vadens natur og de fødeemner, som de trækkende fugle spiser sig mætte i. Jeg havde ikke lige tænkt over, at der er sammenhæng mellem fuglenes næblængde og hvor langt nede i vaden de primære fødeemner befinder sig.

Tilbage på højskolen var der aftensmad. Jeg husker ikke lige menuen, men som altid rigelig og næringsrig kost. Der var i øvrigt altid tænkt på alternativer til vegetarer.

Naturvejleder og kunstner Marco Brodde fortalte i aftenens foredrag om at tegne og male fugle i naturen. Efter foredraget var der mulighed for at købe skitser og tryk, samt eksemplarer af Broddes bøger. Som vanligt. Aftenkaffe med god snak om dagens indtryk og verdens gang.

Torsdag startede lidt anderledes. Morgenmad og madpakkesmøring kl. 0700. Det var altså først på dagen.

Årsagen var, at vi skulle tidligt afsted for at nå en færge til øen Pellworm i den tyske del af Vadehavet.

Sejladsen er stærkt afhængig af tidevandet. Klaus og Andreas fra Vadehavscenteret var dagens guider.

På sejlturen til Pellworm så vi store flokke edderfugle på sandbankerne. Øen er omkranset af diger, og flere steder var vi oppe på diget for at se på fuglelivet.

Der var mange fugle at se på. Problemet var bare, at fuglene står langt ude ved ebbe. Uden et teleskop var det meget svært at identificere de enkelte arter. Ved flod presses fuglene tættere på kysten, og de bliver lettere at se. Hjemme igen kl. 18 og aftensmad 1815.

Sangaften i Foredragssalen med Kristian La Cour pianist og komponist. Dejligt at synge. Det er ligesom en del af højskolens natur. Og så selvfølgelig aftenkaffe.

Fredag blev lidt anderledes for mig. Rygsmerter forhindrede mig i at være med. De øvrige tog til Jyllands østkyst og besøgte Solkær Enge og Hejls Nor. Efter sigende også en god tur.

Parallelt med vores ugekursus kørte et kursus om maling af fugle i naturen. Om eftermiddagen var der inviteret til fernisering – med bobler.

Imponerede hvor meget kunstnerne have nået at producere, og hvor mange forskellige teknikker de havde afprøvet. De havde desuden haft tid til at modellere i ler.

Festmiddag i spisesalen. Tre retter og dug på bordet. Som de øvrige dage var der mulighed for at købe vin, øl og vand. Postevand ad libitum alle dage. God afslutning. Masser af gode samtaler, aftenkaffe og ikke for sent i seng.

Lørdag. Afrejsedag. Værelserne skulle tømmes og alle skulle være klar til afrejse klokken ni. Bus til toget i Vejen og andre kunne sætte næsen hjemad i bil.

En dejlig uge i Askov. Som bonus er der næsten altid andre Grågæs som deltager, så man føler sig aldrig alene. Jeg tager nok afsted igen. Som jeg skrev tidligere: Det smitter

Tunø – Tejsternes Ø

Af Grethe Wenzell

Måske kender du Tunø (ikke at forveksle med Thurø). Hvis ikke kan jeg fortæller, at den ligger i Kattegat mellem Samsø og Jylland – en lille fredet ø (fredet i 1965) på 3,52 km² og ca. 8 km i omkreds.

Øen kalder sig bilfri, men der udvises stor opfindsomhed, når det gælder om at sætte motorer på hjul. Turisterne må lade bilen stå i Hou, som er udgangspunkt for færgen til Tunø Havn. Turen tager ca. 50 min.

Tunø er et tejstsikkert sted i sæsonen (midt april til midt juli) – men mere om det senere.

Du får den første fugleoplevelse, når du går ombord på færgen. Har du øje for det, vil du hurtigt opdage bysvaleerne, der flyver ud og ind af færgens åbne sider. De flyver ind til deres unger. Jeg talte seks reder fulde af liv, der var en højlydt pippen.

Bysvale

Foto: Finn Carlsen

De voksne svaler følger færgen frem og tilbage 4 gange dagligt, alt imens de fodrer ungerne med insekter fanget omkring skibet, nogle gange forud og andre gange så langt bagud, at man bliver bekymret - når de færgen igen?

Der bliver fløjet adskillige kilometer, og man skulle tro, at de ind i mellem ville tage sig et hvil på færgen, men det så jeg ingen tegn på.

Hvis du går øen rundt langs vandet, kan du ikke undgå at se tejsterne, de findes i vandet overalt. Der er 2 kolonier med ca. 60 par i alt - én på Søndenklint og én på Nørreklint. Selvfølgelig overgås de af andre øer i Kattegat som f.eks. Sejro og ikke mindst Hirsholmene, som rummer over 75 procent af Danmarks bestand.

Turen øen rundt er fantastisk. Ikke mindst på grund af tejsterne i sæsonen, men også fordi den giver store naturoplevelse året rundt. Man kan hele tiden se vandet - nogle gange højt oppefra med stort udsyn, andre gange nede i vandniveau.

Fra nordsiden kan du se Samsø, Djursland med Ellemandsbjerget og i godt vejr bliver også Hjelm synlig. Fra sydsiden ser man Jylland og Endelave.

Tejster fra Tunø

Foto: Tage Stampe

På turen rundt kan jeg anbefale, at man lægger sig på maven på Nørreklint for at kunne overskue skrænten, hvor tejsterne har sine redehuller. Der er et leben. Der flyves flittigt frem og tilbage. Det er ikke kun tejsterne, der er aktive, de må dele skrænten med digesvaler, som er lige så livlige.

Tunboerne passer på sine fugle: Der er sat et skilt på stranden, hvor man anmoder folk om at gå oppe på klinten, så de ikke generer tejsterne. De fleste respekterer heldigvis forbuddet. Et par gange har jeg dog set folk ignorere skiltet og fortsætte langs stranden ovenikøbet med løse hunde.

At råbe dem an er ikke altid lige populært. Det er sket, at jeg har fået "fingeren".

Om vinteren opholder tejsterne sig længere ude i Kattegat. Jeg så en enkelt, da jeg besøgte øen midt i august måned

De fleste danske tejster overvintrer i den sydvestlig del af Kattegat.

På Tunø graver tejsten huller i lerklinerne - på andre danske øer ruger de på havnemoler under sten eller fiskekasser.

Normalt har den sin rede mellem stenblokke eller i sprækker i klippekyster og derfor kan det undre én, at den ikke findes på Bornholm.

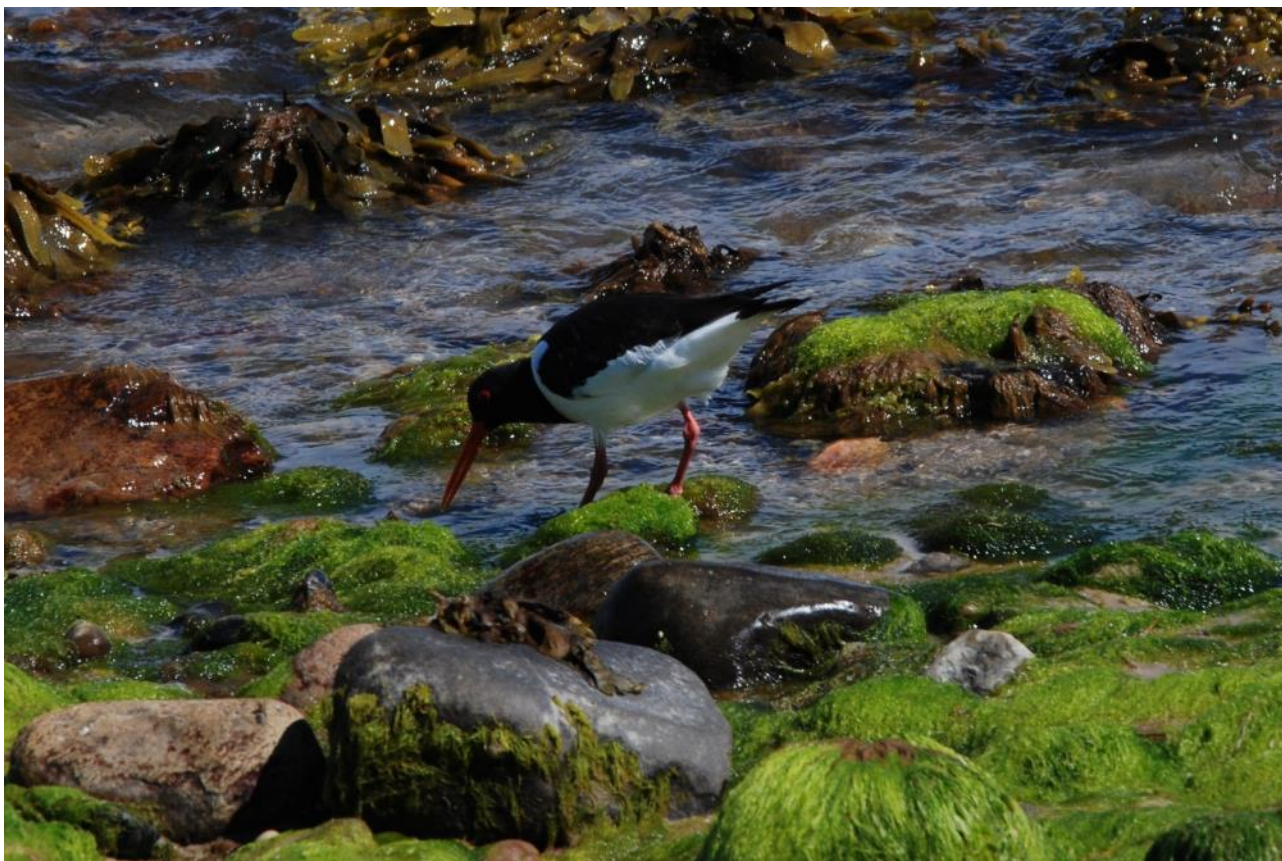
Det kan skyldes manglede fødeemner (som bl.a. er bundfisk som tangspræl og ålekvabbe) eller måske er der for dybt omkring øen, så tejsten ikke kan nå bunden. En tredje mulighed er at Bornholm ligger for sydligt - hvad jeg nu ikke tror, da Bornholm kun ligger en smule sydligere end Sprogø, som også har en tejkoloni.

Danmark udgør sammen med Irland artens sydgrænse.

Tunøs campingplads, der ligger på stranden, har en række ”fastliggere” som også har sat sig for at passe på fuglene.

Her drejer det sig hovedsageligt om strandskade, stor præstekrave og stormmåge. Alle tre arter lægger sine reder direkte på jorden og kan finde på at lægge dem midt i gangarealerne.

”Fastliggerne” sætter hegn omkring eller markerer rederne på anden vis, og kommer du forbi med en løs hund bliver du stoppet.

Strandskade fra Tunø

Foto: Tage Stampe

Turen til Tunø starter som allerede skrevet fra Hou i Jylland. Båden kan have ca. 200 passagerer og ligner mest af alt en stor rød legoklods, men den sejler udmærket.

Men i gamle dage, det vil sige før 1975, hvor øen hørte til Århus kommune (nu hører den under Odder) var rejsen mere oplevelsesrig.

Den startede fra Århus med Færgen Århus-Kalundborg. Vi sejlede ud til vi kom på ”højde” med Tunø, her mødte vi en kutter, som lagde sig op ad færgen, så vi fra bildækket kunne hoppe ned i den meget mindre båd.

Det skete i alt slags vejr. Når bølgerne gik højt, måtte man vente med springet til det tidspunkt hvor bådene var i niveau. Heldigvis var der flere til at gribe en. Det var både store, små, cykler, barnevogne, varer til købmanden m.m. der måtte den vej. Der skete af og til ”små” fejl så som skrammer og buler i hovedet. Men det blev aldrig indberettet. Det var nok ikke gået i dag.

Det tog ca. 15 minutter at tøffe ind til Tunø. Det var et eventyr hver gang.

Onsdag d. 2. august - Tur i egne biler til Vrøj

Af Flemming Kragh Hansen

Juli havde været våd, og præget af byger, og august var startet ligesådan. Vejrudsigten for turen så dog godt ud, rundt 20 gr., sol og skyer, og ingen regn. Det holdt stik, vi fik dog en lille byge mens vi var i bilerne på vejen til Vrøj.

Vi mødtes på parkeringspladsen ved Ballerup Rådhus, og fik fordelt deltagerne i bilerne. Klokken 10.15 var vi alle indenfor lågen ved landkanalen.

Turen var lagt tidsmæssigt efter tidevandet, der skulle kulminere klokken 11.38. Tidevandet var på denne dag så højt, at vi ikke så meget fra diget ud over Alleshavebugten, og efter vi havde parkeret indenfor på fondens område, var antallet af vadere i Alleshavebugten meget lavt, også ved Flamingo Point. Der var skuffende lidt at se, efter at dagens første havørn var lettet.

Vrøj

Foto: Jørgen Bjerring

Vi blev på stedet en times- tid, og fik set lidt bl.a. flyvende spover og klyder. Der blev set mere, da vi fulgte kystlinjen mod nordvest, nu var der i det halvhøje græs ved strandsøerne: Viber,

strandskader, klyder, strandhjejler, lille kobbersnepe mv., som vi besøgte af flere omgange, tættere og tættere på, for ikke at skræmme fuglene op.

Hovedparten valgte at gå til fuglefjeldet, hvor 2 havørne havde placeret sig på toppen, andre gik retur til Flamingo Point, hvor vandet efterhånden trak sig tilbage, så der blev vadeflade til vadefuglene. De der gik tilbage, så flere ørne over Saltbækvig.

Naturen, både vidderne og botanikken på vejen til fuglefjeldet er flot, men fuglemæssigt ikke så imponerende. Vi så 100 hjejler i flugt og på jorden flere gange og toppede skalleslugere. Dagens eneste pattedyr på Vrøj var køerne, som fulgte os på behørig afstand

En sen frokost blev nydt ved fuglefjeldets fod, de meget energiske gik til tops.

*” De tre Gratier”
i udvidet udgave*

Foto: Flemming Kragh Hansen

Retur ved Flamingo Point blev der set på vadefugle igen, nu også med hvidklirer, flotte almindelige ryler, præstekraver og tinksmede.

Dagens uventede fugl, en stenvender blev også nydt.

Vadefladen var blevet større, der stod spover og klyder længere ude, og der var hele tiden nyttilkomne, og fraflyvende.

Klokken 15.30 sluttede vi og sagde varmt farvel og tak til Nils-Erik Norsker (formand for Poul Tholstrups Fond, der ejer Vrøj) og som havde ledet turen rundt, og fortalt om stedet, fonden og historien.

Nils-Erik sidder også i DOFs hovedbestyrelse og i Fugleværnsfondens bestyrelse.

Vrøj er fredet, og usædvanligt, med adgangsforbud.

På vejen hjem så nogle af deltagerne flere ørne, i min bil så vi en flyve, mens vi kørte langs kanalen, og senere, efter 3 km på asfalt, 3 ørne flyvende over bilen, sammen med 1 rød glente.

Alm. Ryle fra Vrøj

Foto: Jørgen Bjerring

Onsdag d. 30. august - Bustur til Lolland

Af Flemming Kragh Hansen

I fremragende vejr, 20 gr., sol og let vind, tog 32-34 grågæs med den aldeles fortrinlige chaufførfløser Niels, for vores sædvanlige Jakob, til Hyllekrog mm.

32 eller 34? - der var vist rod i tilmeldinger, i optællinger og i genoptællinger, men alle var vist med hjem.

Tredje gang vi stoppede, efter mit ønske, for at se efter vandrefalk på pylonerne ved Farø var lykkens gang. Den var der!

Stenpikker fra Lolland

Foto: Arne Borg

Trækket ved Hyllekrog gik vores næse forbi. Vi valgte til vores ture i området de østlige områder, fugletårnet og halvøen, men trækket gik en anelse vestligere. Vi fik dog set en snes traner, få hvepsevåger og en fiskeørn på træk. Havørn, givet lokal, lod sig se et par gange.

Ved Naturskolen ved Søndersø nød vi frokosten, og stoppede ved engene ved Søndersø. En havørn lod sig beskue, og en sangsvane var vel stedets clou.

Ved Hejrede Sø, vestlige del, så vi rundt 100 rødhovedede ænder, ikke i pragtdragt, men med sol på, var de røde næb meget flotte. En fiskeørn blev set af de sidste der forlod det lille fugleskjul.

Var det derfor vi ikke så fugletrækket?

Foto: Flemming Kragh Hansen

Rødhovedet and i eclipsedragt

Foto: Mette Janas

Ved Kalløgrå var alt perfekt, ingen vind, sol, dejlige fugle i medlys og højt humør. Der var gule vipstjerter, små kobbersnepper, dobbeltbekkasin, hvidklirer, strandhjejler, mudderklire mv. - og af rovtøj: rørhøg og spurvehøg.

Klokken 18 var vi retur i Ballerup, og vi havde på turen set 72 fuglearter. Dertil kom en snog, harer, rådyr og dådyr.

13. september 2023 - Tur i egne biler til Holløse Bredning

Af Bjarne Andersen

Vi var 29 grågæs, der kl. 10.00 mødtes ved Tibirke Kirke for at gå en tur til Holløse Bredning. Af hensyn til sikkerheden gik vi gennem skoven, så vi havde så kort en strækning langs vejen som muligt.

Vi gik til den vestlige ende og delte os - en gruppe gik i fugleskjulet, medens resten blev på skråningen og kikkede ud over vandet. Der var fyldt med grågæs og skarver, men da vi kiggede nærmere efter, viste der sig også at være viber, der stod på de lave træer der stak op af vandet. Derudover var der knopsvaner og en sølvhejre i den modsatte ende af søen.

Vi var en gruppe, der gik mod Ramløseåens udløb fra søen, på vej dertil så vi rørhøg og lidt længere fremme, da vi stod og kiggede ud over søen, kom først en flok vadefugle med langt nedadbøjet næb flyvende forbi, det gik stærkt og ingen fik rigtigt set andet end næbbet og størrelse – der var enighed om småspover.

Lidt senere kom en anden flok flyvende – denne gang med langt lige næb og en hvid stribe på vingerne – dem i fugletårnet havde haft et bedre kig – det var dobbeltbekkasiner.

Nogle af os gik lidt hen langs åen og så rørhøg, gulspurve og stillits.

Kl. 12.00 samledes vi på kirkens parkeringsplads for at indtage de medbragte madpakker og under spisningen kom en tårnfalk flyvende over os.

Nogle valgte at slutte dagens tur her, medens andre samledes i færre biler for at køre til den ”nye” udsigtsplatform syd for søen. Herfra var der et godt kik over området.

Herfra så vi bynkefugl, hvid vipstjert og en havørn, der gemte sig i et stort træ på den nordlige side af søen.

I alt kom vi op på 34 arter.

Den nye platform

Foto: Bjarne Andersen

Onsdag d. 27. september - Bustur til Tempelkrog, Hov Vig og Korshage

Af Lis Geertz-Hansen

Det var med bange anelser vi kørte fra Ballerup kl. 7.00. Tågen lå tæt over byen. Tempelkrog lå indhyllet i tågedis, da vi kom frem, men da vi havde en længere gåtur i sigte, var der håb om at solen ville brænde igennem.

Morgendis over Tempelkrog

Foto: Birgit Jakobsen

Solen bryder frem over tempelkrog

Foto: Birgit Jakobsen

De fleste gik hele vejen rundt om søen, nogle nøjedes med dæmningen. Solen åbenbarede efterhånden fuglene ude på vandet og de små øer. Der var mange grågæs, blichøns, mange canadagæs og en flok sortklirer, som fouragerede ved at samarbejde med næbbene i vandet

samtidig. De fleste andearter var repræsenteret.

Der var almindelig ryle og dværgryle, heldigvis sammen, så man kunne se størrelsesforskellen. Formiddagskaffen blev nydt ved dæmningen, og på vej tilbage var der flere sorthalsede lappedykkere, nu i vinterdragt, og derfor ikke så let genkendelige.

Sorthalset lappedykker i eclipsedragt

Foto: Tage Stampe

Vi kørte videre mod Hov Vig, hvor det var nødvendigt at flytte en æblebod, før Jakob kunne vende bussen og bakke ind på den oprindelige parkeringsplads på stedet.

Nogle tog frokosten med til fugletårnet og ud på dæmningen. Der er desværre meget tilgroet ved Hov Vig efterhånden, så udsigten til vandfladen er begrænset, måske er her allerbedst på en vinterdag.

Efter frokost kørte vi mod Korshage, hvor der var rapporteret suler de foregående dage. Der var meget usigtbart over vandet. Der sås en del edderfugle, og et par splitterner tog en æresrunde, inden de om lidt er på vej mod syd.

Nogle stenpikkere blev set på strandengen, og til sidst, lige før afgang var der flere der spottede nogle suler, som fulgte en kølvandsstribe, forholdsvis tæt på kysten.

Der var flere marsvin i vandet, og efter disse oplevelser kunne vi nyde Jakobs lumumba og returnere mod Ballerup.

En vidunderlig sommerdag i Danmark og med 65 arter i bagagen.

Foredrag i Folkehuset Vanløse i efteråret 2023 og foråret 2024

”Japans fugle, natur og lidt kultur”

Onsdag d. 25. oktober kl. 13. - Foredrag ved professor Stig Jensen

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr.

Foredraget er baseret på næsten en måneds rejse til verdensklassedestinationen Japan i februar-marts 2023. Den primære målsætning med turen var at opleve 100-vis af stellers havørne på pakisen mellem Hokkaido og Kurilerne (Rusland).

Der vil være en masse billeder af stellers havørne og havørn, nogle på næsten klappeafstand. Ud over ørnene var der store fugleoplevelser med ugler, bl.a. stor fiskeugle, der er verdens største ugle, mange traner, ænder, superflotte fasaner mm. Der vil også være indblik i landets enestående natur og kultur.

”Flamingotur i Kenya”

Onsdag d. 15. november kl. 13.- Foredrag ved fuglefotograf Jette Bjerregaard

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr.

I januar fik vi vores ønske om at se store flokke af flamingoer opfyldt. Vi fik Africas Tours til at planlægge en tur for os til de 4 søer i Rift Valley Bogria, Naivassha, Nakuru og Elementaita søerne. Hele området vil jeg kalde for fuglenes mekka, der var mange arter alle steder og området er især kendt for de store hvide pelikaner og de meget smukke afrikanske skestorke foruden stor og lille flamingo. Vi så også lidt af de store dyr, men på denne tur handlede det om fugle. Alle vores ønsker blev indfriet, og vi glæder os til at vise jer vores billeder.

Flamingoer fra Kenya

*Foto:
Jette Bjerregaard*

”Islands Fugle og Natur”.

Onsdag d. 6. december kl.13. - Foredrag ved biolog Ib Krag Petersen

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr

Ib har arbejdet for Naturhistorisk Museum i Reykjavik en lang række sommersæsoner. Ynglefugleoptællinger i vådområder, i fuglekolonier og allermest en landsdækkende undersøgelse af ynglende jagtfalke, dværgfalke og ravne.

Ib er biolog og seniorrådgiver, ansat ved Aarhus Universitet, Afdeling for Bioscience. Arbejder med vandfuglefordelinger og menneskelige aktiviteter indflydelse på fuglenes fordeling. Her har han arbejdet intensivt med optællinger af vandfugle fra fly og med undersøgelser af havvindmøllers påvirkning af vandfugles fordeling.

“Hvorfor er der jagt på sortand og ikke på havlit?”

Onsdag d. 10. januar kl.13. -Foredrag ved formand for Vildtforvaltningsrådet

Jan Eriksen.

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr

Jan Eriksen, selv senior, har været direktør i Friluftsrådet i 25 år og har de sidste 9 år været formand for Vildtforvaltningsrådet, som rådgiver miljøministeren om Danmarks fugle og pattedyr med særlig fokus på jagt. Jan har set på fugle siden han var 6 år.

Foredraget vil fokusere på Vildtforvaltningsrådets arbejde krydret med fugleoplevelser fra ind- og udland.

”Fugle og Kunst”

Onsdag d. 7. februar kl. 13. – Foredrag ved højskolelærer Kristian Tikøb Olsen

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr

Fugleillustrationer er vigtige for os ornitologer når vi skal lære at artsbestemme, men indimellem kan illustrationerne også være kunst. Lars Jonsson er en af disse vigtige kunstnere som er en mester i illustrationen, men som også leverer værker som er dissideret kunst. Asger Jorn havde ikke intentionen om at illustrere, men brugte ofte fuglen som udtryk i sine spontant abstrakte billeder. Begge kunstnere har og havde en stor tilknytning til Gotland.

”Fugl af Glæde”

Onsdag d. 6. marts kl. 13. – Foredrag ved naturvejleder Allan Gudio Nielsen

Der er kaffe fra kl. 12.30. Entre plus kaffe/te: 40 kr

Fugleværnsfonden gik i æteren med podcasten ”Fugl af Glæde” i efteråret 2022. Vi har haft besøg af en masse dygtigt fuglefolk med hver deres specialviden – lige fra fjermider, hybridænder til gøgens træk. I dette foredrag dykker vi ned i nogle af de spændende emner, som vi har berørt undervejs.

Grågæssenes ture og foredrag, oktober 2023 – marts 2024

Det vil være en stor lettelse for vores kasserer, hvis du betaler turene enkeltvis med tydelig angivelse af turens dato/mål og dit navn

“Grågæs går op i meget, også i GDPR (Databeskyttelsesforordningen). Vi vil fortsat gerne her i bladet, vise billeder af fugle og natur, og her er intet problem med GDPR. Men vi vil fortsat også gerne vise billeder af vores glade deltagere i turene, typisk som gruppebilleder.

Hvis en grågås eller flere, ikke ønsker at blive afbilledet her i bladet, så giv gerne besked til Seniorudvalget, helst på mail.”

Ture: Hvis du har behov for kørejlighed i forbindelse med turene, er du velkommen til at kontakte Pamela Bartholomeusz 2482 4345. Spørgsmål om ledige pladser på busturene rettes til Jan Chr. Mollerup på 4050 8487 eller mail f.mollerup@mail.dk

Turledere: Bjarne Andersen (4055 2314), Flemming Kragh Hansen (4020 0345), Joan Klausen (5192 8836) og Lis Geertz (3013 2179)

Hvis du i sidste øjeblik forhindres i at deltage i en bustur, bedes du kontakte Jan Mollerup eller en af turlederne, så vi ikke står og venter på dig.

Eventuel framelding til endagsbusture må finde sted senest onsdag ugen før turens afholdelse. Det indbetalte beløb returneres, fratrukket et ekspeditionsgebyr på kr. 50.-/pr. ekspedition

BEMÆRK: VI SENDER INGEN BEKRÆFTELSE PÅ ENDAGSBUSTURE. DU ER PÅ LISTEN, HVIS IKKE DU HØRER FRA OS. PÅ FLERDAGSBUSTURE SENDER VI BEKRÆFTELSE PÅ DIN TILMELDING

Redaktion: Grethe Wenzell, E-mail: grethewenzell@webspeed.dk

Næste blad udsendes i januar måned. Deadline: d. 15. december 2023

Efterårsturen går til Vadehavet i dagene 9. – 12/10.

Vi skal bo på Hohenwarte.

Onsdag den 25/10 kl. 13.00

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen)

”Japans fugle, natur og lidt kultur” v. professor Stig Jensen (se mere side 28)

Onsdag den 1/11 kl. 10.00 -14.00

Tur i egne biler til Kyndby og Selsø

Vi mødes på parkeringspladsen ved Kyndbyværket og går en tur i området inden vi kører til Selsø m.v.

Onsdag den 15/11 kl. 1300

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen)

”Flamingotur til Kenya” v. fuglefotograf Jette Bjerregaard (se mere side 28)

Onsdag den 22/11 kl. 8.00 -17.00

Bustur langs Nordsjællands Kyst

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører mod Hundested – de øvrige lokaliteter afhænger af de aktuelle observationer. Indbetal kr. 290,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/10. Efter den 1/11 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Onsdag den 6/12 kl. 13.00

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen)

”Islands Fugle og Natur, v. biolog Ib Krag Petersen (se mere side 29)

Onsdag den 13/12 kl. 10.00 – 14.00

Tur i egne biler - Juletur til Præstesø.

Vi mødes ved Naturstøttepunkt Hjortøgaard og går en tur rund om Præstesø inden vi hygger med de medbragte godter i bålhytten.

Onsdag den 10/1 kl. 13.00

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen)

”Hvorfor er der jagt på sortand og ikke på havlit?” v. formand for Vildforvaltningsrådet Jan Eriksen (se mere side 29)

Onsdag den 31/1 kl. 8.00 – 17.00

Bustur til Skånes søer

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved busparkeringen ved Terminal 3 i Lufthavnen mod Skåne. Indbetal kr. 305,00 på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 1/12. Efter den 1/1-24 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Møllerup (4050 8487).

Onsdag den 7/2 kl. 13.00

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen).

”Fugle og kunst” v. højskolelærer Kristian Tikøb Olsen (se mere side 29)

Onsdag den 21/2 kl. 10.00 –14.00

Tur i egne biler til Ganløse Ore

Vi mødes ved Farumvej 90 og går en tur i området.

Onsdag den 6/3 kl. 13.00

Foredrag i Folkehuset Vanløse (Kulturstationen)

”Fugl af Glæde” v. naturvejleder Allan Gudio Nielsen (se mere side 29)

Onsdag den 13/3 kl. 10.00 -14.00

Tur i egne biler til Favrholm Sø, Solbjerg Engsø m.v.

Vi mødes ved Solbjerg Engsøs sydlige parkeringsplads (Kagerupvej).

Mandag den 18/3 kl. 7.00– onsdag den 20/3 kl. 17.00

Flerdagsbustur til Skåne Tranås.

Vi mødes ved Ballerup Rådhus og kører efter opsamling ved busparkeringen ved Terminal 3 i Lufthavnen mod Skåne. Vi bor i delte dobbeltværelser med fuld forplejning og linnedpakker til kr.

2.500 pr. person enkeltværelse med fælles bad koster 300 kr. ekstra. Indbetal beløbet på reg.nr. 8401 konto 1190869, DOF København, Seniorudvalget senest den 15/1-24. Efter den 15/2-24 kan du forhøre dig om evt. restpladser hos Jan Chr. Mollerup (4050 8487).

**VI BREDER OS –
SET PÅ GOTLAND**

**Foto: Petrine, Peder
Aggers datter**

